Ч. 267 Неділя 29 падолиста (11 грудня) 1898. Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в агенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Подяка Монарха.

Єго Величество Цїсар зволив видати слїдуюче Найв. відручне письмо:

Любий ґрафе Туне!

Ласка Всевишнього дозволила Менї дожити пятьдесятого повороту дня, в котрім Я вступив на престол Моїх предків. З горі до Бога піднятим серцем приймаю сей рідкий дар неба і споглядаючи з повагом на довгий, богатий в події круг часу дякую Провидїню за то, що дозволило зрости державі в силу і повагу, за всї поступи Моїх народів в добробитї і культурі, чим нагороджена печаливість Мого панованя.

Коли же сей день згадки мусїв проминути без голосної радости і торжественної виставности, то все-таки не позіставив він без тихої радости і чувства чистого вдоволеня. Я одержав знову безчисленні докази найщирійшого привязаня і скріпила ся на ново звязь, яка сполучає Мене і Мій Дім з Моїми народами. Безчисленними, повними поваги і трогаючими манїфестациями, що вийшли із власного рішеня люблячої душі народної, відсьвятковано той день у всїх краях а попереду всїм в Моїй улюбленій столици і резиденциї Відни.

Однакож за найкрасшу почесть уважаю так величаво проявлену дїлами любов ближнього; яко найбільше трогаюче і Мому серцю наймилїйше звеличане повитав Я то, що в нїжнім увзглядненю Мого бажаня і далеко понад Моє сподїване відсьвяткували той день безчисленні ряди публичних тїл, приватних стоваришень і поодиноких осіб великодушними дїлами добродїйности, котрі навіть в найдальших часах принесуть безпомічним і знужданим обильне благословеніє.

Всїм, що таким способом дїлом і словом в любови і вірности дїлали спільно, складаю з глубоко тронутого серця Мою цїсарску подяку.

Молю Бога Всемогучого, щоби благословив Мої вірні народи і винагородив їх за всю ту відрадну любов, з якою Мене в сих днях торжественної згадки окружили і прошу Небесного о ласку, щоби дозволив Менї побачити вечер Мого житя осїнений незакаламученим щастєм всїх Моїх народів.

Уповажняю Вас подати отсю Мою подяку до публичної відомости.

Відень 8 грудня 1898.

Франц Йосиф в. р.

Вісти політичні.

На вчерашнім засїданю палати послів почала ся знову давна істория — посли Ґрос і Гофман заповіли обструкцию, котра ще таки того самого засїданя, під єго конець повторила ся по всїй формі. Хід вчерашного засїданя був такий:

На порядку дневнім стояло друге читанє проєкту закона о реґуляциї платнї служби державної. Референт пос. Пентак вказував на то, що в службі державній знаходять ся люди, котрі побирають 70 зр. річно. Найвисша платня доходить до 600 зр. але таких, що ві побирають, єсть дуже мало. — Пос. Прохазка (христ. социял.) жалував ся на то, що єго закиди, зроблені при першім читаню комісия не увзгляднила. — Бжезновский: От лїпше не говоріть! — Прохазка: Пане Бжезновский, позвольте лиш менї прийти до Праги! — Дик: Та, бо говорите вже три години. — Серед такої розмови кінчить Прохазка свою бесїду а зачинає промавляти Тірк (з партиї Шенерера) і каже, що держава має на все гроші лиш не для служби державної. Наконець жадає, щоби держава подумала о системі економічної реформи.

Опісля промавляв пос. Поммер (з партиї нїмецко-людової) і сказав, що обставина, що єго партия бере участь в нарадї, не єсть ще доказом, що межи партиєю а правительством настав мир; мира не буде, доки справа язикова не буде управильнена законом; а доки не настане угода з Нїмцями, не може бути й бесїди о угоді з Угорщиною. — По бесїдї Поммера перервано розправу над законом о управильненю платнї для служби державної а пос. Вах-

---

1)

КОНЕЦЬ СЬВІТА.

Фантазия з року 1899.

(З нїмецкого — Вінкентия Кіявачі).

I.

Революция на небозводї.

Було то пізним лїтом 1899. Як коли-б конаюче столїтє ще в послїдній хвили хотїло перевисшити всї инші, гнали події в девятьдесяти роках з горячковим поспіхом одна за другою. Спосіб лїтаня остаточно вже були придумали. Сей рід їзди був, що правда, ще трохи дорогий; мимо того пускали ся вже люди в карколомні походи, а навіть лагодили плян, щоби летїти до північного бігуна і єго відкрити. Може ще більше як несподївані успіхи на поли технїчних наук не давали людем віддихнути справи політичного і суспільного ладу. Вже від кількох місяцїв висїла над людьми як би меч Дамоклеса всесьвітна війна, в виду котрої нїчогісенько не значили всї предвиджена, а котрої спустошеня могли бути необчислимі.

Великі держави европейскі напружили були податкову силу народів до найвисшого степеня, щоби роздобути ті величезні суми, які пожирали зброєня армій.

Та й на сїм поли майже кождий день приносив якісь нові винаходи. Зброєня армій поодиноких держав знаходили ся в станї вічної переміни. З завистию сторожили держави одна другу, щоби котрась з них не перевисшила другу готовостию своєї армії до бою, а парляменти відучили ся були вже давно нарікати на нечувані грошеві жертви. З рівнодушностию, як би то було вже таке призначіне, ухвалювали они щораз то нові мілїони на нового рода калїбер, на опірнїйші панцирі та на дальше і сильнїйше несучі кулї. А коли хтось відважив ся несьміливо щось против того сказати, то було досить вказати на ту страшну одвічальність, яку би треба взяти на себе за то, коли би відмовило ся вітчинї средств до рішаючої борби, а зараз замовкли ті, що ще сумнївали ся.

Коли так мілїони людий, здібних до роботи, стояли з оружиєм в руках, ворушило ся серед широких мас народу. Найдивачнїйші способи перевороту признавано явно і потайком за одинокі, котрі би ще могли спасти гноблену людскість і они знаходили тисячі таких, що до них признавали ся. Правительства були би вже давно зробили конець сему незносному станови війною, котра, що правда, була би була страшно кровавою, але на случай побіди могла би була принести пільгу. Але що було би тогди, як би у власнім краю підбурені, кровожадні маси кинули ся на здесяткованї ряди войска як на зрадників, та їх здушили, розбили на прах?

Річ мала ся так: Союзні держави: Австрия, Нїмеччина і Італія вислали були до Россиї і Франциї енерґічні ноти. Росия зробила собі була на середземнім мори стациї для своєї флоти і захопила Крету в свої руки. Франция, як би на злість Італії, забрала часть Тріполїса. Посилало собі взаїмно грізні ноти. З обох сторін мобілїзували ся. Румунія, Греция і Туреччина заявили ся приклонниками тридержавного союза. Серед Поляків в Росиї ворушило ся з кождим днем щораз більше, а лютість, з якою Росия виступала супротив того руху, прискорила лиш послїдну завзяту борбу. Анґлїя, що правда, обіцяла ся позістати неутральною, але поставила за то такі услівя, котрі обмежили круг российскої власти на середземнім мори. Скандинавія була по сторонї тридержавного союза; лиш Данія залицяла ся до Росиї і Франциї. В Росиї нові нігілїстичні замахи викликали були деспотичнє правлїнє полїцийне, а у Франциї нарід і правительство зближали ся щораз більше до комунїстичного устрою державного. Мимо того одушевлєнє обох народів одного для другого росло з кождим днем, чим близшою здавала ся бути небезпечність загального заворушеня.

Так стояли держави якийсь час узброєні супротив себе з піднесеною до удару рукою. Але рука не впала на противника, бо піяка сторона не мала відваги викликати страшну будучність, котра би могла була принести страшну шкоду цїлій части сьвіта. Говорено о мировім судї, о конґресї мировім, о загальнім

нянин поставив внесене, щоби перше читане провізориї угодової поміщено на порядку дневнім безпосередно по залагодженю предметів обнятих порядком дневним вчерашного засіданя. Над сим внесенєм завела ся довша дискусия реґулямінова. Перґельт і Кайзер запротестували против такого поступованя, доказуючи, що після реґуляміну першим предметом порядку дневного повинна бути справа поставленя в стан обжалованя міністра справедливости Рубера. Коли президент піддав се внесене під голосоване і більшість вставши заявила ся за ним, зробив ся в палаті страшенний крик і стукіт; опозиция викрикувала та била в пульпіти і так розпочала ся обструкция. Серед страшенного крику, стукоту і заколоту закрив президент засідане назначаючи слідуюче на второк.

На Угорщині стоять справи так, що Є. Вел. Цісар приняв димісию міністра для Хорватиї Йосиповича а президент палати лишив ся також при своїй димісиї і не відкликав єї. На вчерашнім засіданю палати послів всї посли, що виступили з ліберальної партиї, заняли місце на найскрайнїйшій лївици, а віцепрезидент Лянґ отвираючи засідане подав до відомости, що деякі посли ліберальні зложили свої мандати до комісиї угодової. Відтак відчитав віцепрезидент письмо президента Сіляді'го, в котрім той каже, що обстає при своїй димісиї, бо прийшов до того переконаня, що серед даних обставин не може сповняти свого обовязку. — Звістний проект закона Тіси підписало доси 231 послів; за то один з послів ліберальної партиї взяв назад свій підпис і зголосив рівночасно виступлене з клюбу. На місце Йосиповича іменований вже новий міністер, лиш іменованя ще не оголошено; іменоване наступило на предложене бар. Банфі'го по єго порозуміню з баном Хорватиї.

Новинки.

Львів дня 10-го грудня 1898.

— **Іменованя.** П. Міністер судівництва іменував управителя карного заведеня для мужчин в Станиславові Людв. Шнайдера директором карного заведеня для мужчин в Висничи, а ад'юнкта карного заведеня для мужчин в Станиславові Ів. Біликовского інспектором карного заведеня для женщин у Львові. — П. Міністер рільництва іменував професора галицкої краєвої школи господарства лїсного у Львові Брон. Липиньского і лїсного асистента Войт. Курника управителями лїсів і домен, а лїсного елева Іґн. Щербовского і Стан. Лисикевича лїсними асистентами.

— **Ц. к. Міністерство краєвої оборони** оповіщує в ч. 279 Gazet-и Lwowsk-ої розписане оферт на доставу одїня (як чобіт, блюз, штанів, шапок і т. ин.) та иншого знаряда (поясів, ремени'в) дрібними промисловцями. На то оповіщене звертаємо увагу интересованих.

— **Всхідно-галицкі зелїзниці льокальні.** Ц. к. Міністерство зелїзниць оголошує, що з днем 15-ого падолиста с. р. відкрито шляхи: Біла чортківска-Залїщики, Вигнанка-Тересин-Скала і Тересин-Борщів. На шляху Біла чортківска-Залїщики лежать слїдуючі стациї: Біла чортківска, Ягольниця, Тлусте, Рожанївка (пристанок), Ворволинцї, Торске, Звиняч, Жежава і Залїщики. — На шляху Вигнанка-Тересин-Скала лежать стациї: Тересин-Борщів, Волківцї-Турильче, Єрмаківка і кінцева стация Іване пусте. Стациї: Біла чортківска, Ягольниця, Тлусте, Ворволинцї, Торске, Звиняч, Жежава, Залїщики, Вигнанка, Шманьківчики, Озеряни-Пилатківцї, Тересин, Скала і Борщів, устроєні для руху захального, а пристанок Рожанївка для руху особового, з обмеженою експедициєю пакунків і обмеженим рухом товаровим. Відкрите прочої части шляху Борщів-Іване пусте зі стациями Волківцї-Турильче, Єрмаківка і Іване пусте послїдує пізнїйше і буде окремо оголошене.

— **1000 зр.**, котрі управляючий совіт львівского „Народного Дому" рішив з нагоди цїсарского ювилею роздати убогій рускій молодежи шкільній у Львові, роздано (як доносить „Вістник Народного Дому"), торжественно дня 1-ого с. м. у великій сали „Народного Дому". З тої суми дістали: 9 студентів університету по 20 зр., 3 студенти політехніки по 20 зр., 10 учеників рускої ґімназиї по 10 зр., 4 ученики нїмецкої ґімназиї по 10 зр., 4 ученики ґімназиї Франц Йосифа по 10 зр., 3 ученики IV ґімназиї по 10 зр., 3 ученики V ґімназиї по 10 зр., 2 ученики реальної школи по 10 зр., 5 кандидатів мужеской учит. семинариї по 10 зр., 5 кандидаток женьской учит. семинариї по 10 зр., 3 кандидатки приватної женьскої учит. семинариї по 10 зр., 10 учеників рускої школи вправ по 5 зр., 10 учеників міскої школи ім. Маркіяна Шашкевича по 5 зр., 2 ученики промислової школи по 10 зр., 8 учениць женьскої виділової школи по 5 зр., 6 учениць з інститута Василїянок по 5 зр., 6 учениць з конвікту общества руских дам по 5 зр., 4 питомцї бурси „Народного Дому" по 5 зр., 2 питомцї бурси Ставропиґийского інститута по 5 зр., 4 питомцї бурси ім. сьв. Николая по 5 зр., 3 студенти академиї, вибрані управл. совітом "Народного Дому" по 20 зр., 2 кандидатки женьской учит. семинариї, вибрані управл. совітом "Нар. Дому" по 20 зр. — Всїх надїлених запомогою було 108.

— **Др. Дамян Савчак,** оповіщує отсе письмо: Від довшого часу майже що-дня дістаю з ріжних сторін краю запитаня, які є формальности при заснованю кас ощадности і позичок системи Райфайзена, і просьби о надїслане взірцевого статута, потрібних друків і о виєднане підмоги з фондів краєвих на кошти першого урядженя тих кас. Не будучи в можности всїм интересованим відписувати на їх листовні запитаня, завідомляю їх, сею дорогою, що вис. Виділ краєвий має доперва предложити на зближаючій ся сесиї Сойму плян орґанізациї тих кас і зажадати від Сойму на тую цїль потрібних фондів. Доперва тоги, коли Сойм ті предложеня затвердить, Виділ краєвий зараз по Соймі приступить до орґанізациї згаданих кас, іменно зорґанїзує центральне бюро, виготовить підручник до закладаня і веденя тих кас, видасть взірцевий статут, потрібні книги рахункові та касові і взагалі всякі друки. Доперва по викінченю тих приготовляючих робіт настане відповідна пора (імовірно около 1-го липня 1899) старати ся о заснованє згаданих кас в громадах, в котрих місцеві відносини промовляють за тим, що заснована каса може правильно розвивати ся. — У Львові дня 4-го грудня 1898. — Др. *Дамян Савчак.*

— **Рух в товариствах.** „Клюб Русинок" у Львові буде обходити „Андрея" в недїлю о 7-ій годинї вечером в комнатах „Рускої Бесїди". — Виділ політичного товариства „Руска Рада" в Сокали скликує на день 22-го грудня загальні збори членів з такою програмою: 1) справоздане уступаючого виділу; 2) вибір нового виділу; 3) реферат про теперішне полїтичне положене; 4) внесеня членів. — Члени читальнї „Просьвіти" в Радехові устроюють дня 11-го грудня в сали радехівского товариства задаткового представлене комедиї „Сватане на Гончарівцї". Дохід з представленя призначений на будову дому читальнї „Просьвіти" в Радехові. — Товариство „Січ" у Відни устроює в суботу дня 10-го грудня с. р. в „Restaurant zum Magistrat I. Lichtenfelsg. 6" вечером вечерниці по поводу 100-лїтного ювилею відродженя українсько-руского письменьства і першого виступленя Івана Котляревского.

— **Союз крамарский в Перемишли** відбуде в понедїлок 12-го грудня о 10-ій годинї в комна-

---

розроблено, а публичне мнїнє обрабляло всї ті вісти з пристрастним інтересом.

Аж ось одного дня появила ся в часописях звістка, на котру майже нїхто не був би звернув уваги, як би єї не підхопили були гумористичні ґазети. В сїй звістці було сказано, що п. Олївер Бравн, на звіздарни у Філядельфії зробив то спостереженє, що сонце дня 11 вересня зійшло о шїснайцяту часть секунди пізнїйше як звичайно. Пішли насьмішки з тої звістки. То американьский гумбуґ, казали часописи. То мабуть якась хитра реклєма для якогось годинникаря, щоби показати, що єго годинники ще точнїйші як сонце. Гумористичні часописи малювали сонце яко студента гуляку, котрого батько Хронос [1]) будить зі сну. В часописи „Fliegende Blätter" [2]) був намальований п. Бравн, як він загнїваний дивить ся на сонце і при тім держить в руці годинник з Васмутовими обручками на нагнїтки. Так отже жартовано собі якийсь час, аж наконець все знову забуло ся.

Але в кілька недїль опісля наспіла така сама звістка від звіздарні в Неаполи; лиш що тамошний учений обчислив, що обчислене всходу сонця виносить вже лиш дванайцяту часть секунди. Тепер вже люди трохи призадумали ся. Ґазети розписували ся широко за тим і против того. Одні казали, що нема такої хоч би й найбільшої глупоти, котра би в короткім часї не знайшла наслїдувателїв, другі знов говорили, що то лиш похибка учених. Ще иншї були тої гадки, що такі малі неправильности бували вже нераз; але они управильнюють ся завсїгди знову, бо вирівнуюча сила правила ваготїня не допускає до нїяких тревалих неправильностий. Звістно прецї, що і вісь землї хитає ся як маятник в годиннику, але то відбуває ся так само після старого правила як і весь чудний механїзм сьвітовий. Лиш доси люди на то мало зважали, а основна наука дасть і в сїм случаю сьвітлий доказ, що природа не любить нїяких скоків, і що такі зміни відбувають ся що найбільше хиба через мільони лїт.

Коли же то несамовите відкритє потвердили всї компетентні сторони, настала нараз велика зміна. Хоч здавало ся, що цїлий механїзм неба функционує все ще так само правильно як давнїйше, то все-таки людий як би щось приголомшило.

Всї инші справи і запутанини, події і катастрофи, ба хороба і смерть станули тепер в другім рядї перед страшною невпевностию, перед лячним питанєм: Що стане ся з нашою землею? Серед несамовитої тишини лагодила ся страшна судьба, не даючи ся зміряти нїякою мірою нещастя і спустошеня, пошести і війни, землетрясень і запавших міст. Годї було собі й погадати, щоби наша красна земля, то величаве місце найпричуднїйшого розвою житя, той прастарий осїдок людского роду, стремлячого до найвисшого степеня пізнаня, мала розбити ся в просторі сьвітовім як яке судно без керми, щоби, як то поодинокі люди важили ся говорити, лиш якась слабо сьвітяча точка, якась куля з розпалених ґазів, що крутить ся в хаотичнім неладі, мала прочим дїтям сонця виповідати їх істнованє!

І найбільше трудолюбиві люди зневохочені опускали руки, театри і місця забави опустїли; лиш на улицях ходили товпами перепуджені люди, аж до самого рана і шептаючи висказували собі свої обави. Не чути було веселого сьміху, по воздусї не ніс ся дзвінкий голос.

Поважна тишина настала була в домі смерти матери землї. Лиш коли появили ся ранїшні ґазети, счинив ся оживлений рух серед людий. Всї розхоплювали видані ґазети, ставали коло плякатів, що оповіщували спостереженя поодиноких звіздарень та слухали кождого, хто знав розповісти якусь нову вість. Але всї вісти були однаково сумні і загадочні, а мимо того не показувала земля нїякої такої зміни, котру би можна добачити і котра би занепокоювала; осїнь була на причуд красна і така тепла, що аж радість брала. Сонце піднимало ся що дня на небозводі, на котрім не було нї найменшої хмарки, та позолочувало благодать осени своїм осїнюючим блеском, а теплі ночи з ясним кружком місяця ніби старали ся ще перевисшити день своєю маєстатичною красою і своїм тайним чаром.

А мимо того споглядали люди з виразом трівожливого ожиданя, і невисказаного занепокоєня на то сонце, що удержує всїх і всїх живить; бо однодушні вискази всїх тих знатоків неба не лишали нїякого сумнїву о тім, що якийсь невиясненний вплив, походячий може з якоїсь величезної далі, нарушив правила механїзму нашого сьвіта. Хибаж то неясне не-

[1]) Хронос — слово грецке, значить „час". Греки представляли собі час яко бога, старенького чоловіка з клепсидрою (пісковим годинником) в руках.

[2]) В Монахові, в Бавариї, виходить знаменита, одинока в своїм роді гумористична ґазета, звана Fliegende Blätter, котрій під взглядом дотепу і дотепних рисунків и карикатур нема в цїлім сьвіті пари. В тїй ґазеті аноncує якийсь Васмут вічно свої обручки на нагнїтки, що раз то на инший спосіб.

тах „Рускої Бесіди“ нараду, щоби обдумати способи, як піднести і дальше ширити руске крамарство і торговлю. На порядку дневнім: 1) справоздане з руху крамарского: 2) справа основаня товариства для торговлї безрогами і худобою; 3) внесеня участників наради.

— **Страшна пригода.** З Бучача доносять: 11-лїтний син мельника в Язлївци Юлїй Прушкевич хотїв в неприсутности вітця посмарувати млиньске колесо. Нещастє хотїло, що забрав ся до дїла так неосторожно, що колесо вхопило єго і убило на місци. Нещастну дитину страшенно покалїчило.

— **Самоубийство з любови.** Стражник скарбовий Йосиф Лучин в Сколїм, 19-лїтний молодець, залюбив ся в панні Г., дочцї місцевого будівничого. Мимо того, що панна була єму прихильна, не було що її гадати о вінчаню. Родичі панни присилували єї, аби приймила освідчене п. Г., старшого стражника скарбового, також зі Сколього, котрий знав о тім, що єго суджена любить ся в Лучині. В наслїдок того був Лучин виставлений на безнастанні докори. То довело єго до розпуки і він дня 5 с. м. в ночи прийшов до дому панни Г., а коли застав двері заперті, відобрав собі житє вистрілом з карабіна під самим домом.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і виховане.

Добрі ради.

— Впорядкована наука господарства. (Рільництво I). — §. 16. До осушуваня ґрунтів уживає ся дуже часто критих ровів або дренів. Дрен єсть від отвертого рова длятого лїпший, що не розрізує ґрунту на кусні, дає приступ до него, а що найважнїйше, не тратить ся ґрунту під управу. Дрени робить ся в сой спосіб, що насамперед укладає ся собі плян і вишукує докладно спад води, а відтак в напрямі того спаду копає ся рови: один головний, а відтак бічні, котрі зливали би воду до головного. Такі рови в споді наповняє ся грубим камінєм, н. пр. грубими ріняками а зверха на них кладе ся дрібне. Хто має плити, може уставити їх в споді як дашки, щоби вода попід ними могла добре перепливати. Коли нема каміня, то робить ся фашини з зеленої лози або вільхи. На камінє або фашини кладе ся верес, мох, ситник, ріще, солому або дерно, щоби земля, котрою присипає ся дрени, їх не позатикала. Коли вкриває ся дерном, то треба єго класти травою на спід. На ту верству приходить відтак земля. — Єсть ще инший спосіб дренованя за помочию рур дренових; але той вимагає вже великої науки і єсть дуже дорогий, длятого малий господар хиба лиш виїмково може єго уживати. Хосен дренованя єсть такий: 1) Земля стає сухійша і теплійша а через то ростини тим лїпше ростуть; — 2) шкідлива підшкірна вода і дощівка борзо збігає, а що дощівка буває завсїгди теплійша як земля, то она віддає своє тепло земли і огріває єї глубше; — 3) збіже дозріває скорше, а з весни можна дреновані поля борше обробити, як недреновані; — 4) здреновані ґрунти навіть в часї посухи зароджують лїпше, бо ростини на них своїм корінем можуть глубше сягнути; — 5) можна управляти на них і делїкатнїйші ростини (цукрові бураки, ячмінь і т. п.)

— Вікна обтикати на зиму найлїпше склярским кітом, лиш треба футрини в тім місци, де в них заходять рами як також і то місце де рама заходить на раму, помастити крейдою, але то лиш для того, щоби кіт не чіпав ся дерева. Коли відтак замкнути вікно, то рами витиснуть злишний кіт, котрий треба ножем гладко зібрати. Сей спосіб єсть далеко дешевший як обтикане вікон бавовнянними валочками. Щоби старий твердий кіт розмягчити, уживає ся кавстичної соди або поташу. Щоби же знов соду або поташ зробити кавстичним, то треба їх розпустити у водї і додати до того сьвіжо паленого і потовченого на порошок вапна. Воду, яка підстоїть ся в тій мішанинї, треба зібрати і спрятати до ужитку. Шклярский кіт стане борзо мягким, коли єго намочити тою водою. Кіт можна також розмягчити тим способом, що помастить ся єго за помочию пензлика салїтрового або сольною кислотою; так помащений на шибах або на рамах кіт змякне за годину і можна єго легко відлїпити.

— Щоби молоді курки неслись я в зимі, треба їх передовсїм держати в теплім курнику; але крім того треба їх ще й відповідно годувати; найлїпше, давати їм так упраженого ячменю, щоби аж був брунатний, але треба єго трохи загріти. Можна також добре упраженний ячмінь виварити і давати куркам їсти, а воду з него пити. Також добре єсть давати насїнє з кропиви та луску з льняного насїня; сю луску треба добре усушити в теплій печи, потовчи на грубий порошок і змішати по рівній части з пшеничним ґрисом або з мукою з жолуди. З тої мішанини робить ся тїсто а з него галушки завбільшки кукурудзяного зерна та дає ся їх куркам їсти; від того будуть они дуже нести ся.

понятне, чого ще нїколи не було і чого нїякий розум людский не міг збагнути, мало тепер стати ся правдою? Хиба-ж то вічне, то незмінне, та величава правильність — всї ті понятя, котрі чоловік міряв своєю мірою, щоби свою маленьку, обмежену скінченість порівнати з всемогучостию, мали тепер від разу позбути ся свого чару — хибаж сонїчні кулї і сьвітові системи мали дати науку сотвореним на самім послїдку з пороху і на короткий час, що і они не суть пічим супротив всемогучої волї, як лиш лїтаючими порошинками, що уносять ся і спадають в часї, котрий дає ся виміряти?

З початком жовтня наспіла вість від зьвіздарні в Каїрі, що на полудневo-всхіднім небі, недалеко від зьвізди Бета Іґевзе в громадї зьвізд Оріон (косарі) спостережено комету, котру поки що ще не видко голим оком, але котра після обчислень, які можна було за так короткий час спостереженя зробити, порушає ся по своїй дорозі з нечуваною скоростию і підходить щораз близше до сьвіта нашого сонця. Нема нїякого сумнїву, що тота зьвізда єсть причиною тих неправильностий, які на нашій земли проявляли ся так зловіщим способом. Небезпечність удару об то тїло небесне була би, що правда, зникаючо мала; тота зьвізда підійде до нашої землї може лиш на два мілїони кільометрів; але як-раз то, що тота зьвізда єсть тысячі разів більша, як наша земля, може бути достаточним, щоби наробити як найбільшого нещастя.

В кілька днїв пізнїйше можна було того страшного ворога видїти вже голим оком, і тепер ставав він з кождим днем щораз більший та надавав своїм зловіщим червонавим сьвітлом навіть ясним місячним ночам небувалого ще доси маґічного блеску. Наконець розширила ся єго мітла більше як на третину небозвода. В день, коли сьвітило сонце, було все по давному. Але ледви що потахло послїдне вечірне проміне, як вже зараз показувало ся то страшне явище і наповняло безрадних і повних розпуки людий невисказаним страхом.

II.

Знаки множать ся.

Коло вікна, украшеного білими заслонами та повними красок осїнними цьвітами, сидїла нїжна білява дївчина і поклавши на колїнах якусь ручну роботу споглядала задумчиво на заходяче сонце. Там на долинї на небозводї замигкотїло ще червонаве проміне, а дрібонькі і тоненькі хмарки заяснїли блїдорожевим заревом. Поволи зблїдли ті відблески, потемнїли та посіріли і ще лиш виднїли ся поодинокі хмарки, що сунули ся високо в горі по небі та сьвітили ся металевим блеском мов би на пращане для западаючого сонця. Але наетаючий сумерк не хотїв зробити місця ночи. Якесь блїдаве сьвітло в супроводї червонавого проміня, що замигкотїло мов блискавка і знову щезало, розширило ся поволи по цїлім небозводї. Всї предмети на земли мов купали ся в тім якімсь дивнім зареві і показували всї відтїнки красок, яких перед тим людске око не видало.

Дївчина відвернула очи від улицї, на котру дивила ся, мов би когось виглядала і глянула на двері від побічної комнати, з котрих як-раз вийшла сивенька як голуб бабуся.

(Дальше буде).

Телеґрами.

Відень 10 грудня. Нині досьвіта розплякатовано на мурах міста Цісарске письмо з подякою за манїфестациї ювилейні. Товпи людий громадять ся перед плякатами.

Відень 10 грудня. З нагоди 80-тих роковин уродженя бувшого проводиря Старочехів Ріґера, подає Fremdenblatt вступну статию, підносячи єго заслуги парляментарні в крузї внутрішної полїтики.

Париж 10 грудня. Ґен. Шермон — як доносить ґазета Gaulois — ходив до президента републики Фора і представив єму, в як трудне положенє ставить начальників армії теперішний стан справи Драйфуса. Фор однакож відповів на то, що конституция не дає єму нїяких способів, щоби він мішав ся до сеї справи.

Пекін 10 грудня. Росийский амбасадор Ґірс був на авдиенциї у хіньского цісаря Цанґа. Цісар, котрий виглядає з лиця дуже схорованим, приняв єго в присутности реґентки цісаревої-вдовицї, своєї тети. Вість отся заперечує чутку, мов би то цісаря убито.

Надіслане.

За редакцию відвічає: Адам Краховецкий

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера — (Телефона число 569).